

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Förslag om teknisk översyn av vissa nedsättningar av socialavgifter inför budgetpropositionen 2024

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I promemorian föreslås vissa lagtekniska justeringar av nedsättningen av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften för personer som arbetar med forskning eller utveckling (FoU-avdraget) och av den generella nedsättningen av egenavgifterna. FoU-avdraget föreslås ändras på så sätt att avdraget vid beräkning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften ska göras mot summan av dessa avgifter. En motsvarande ändring föreslås avseende nedsättningen av egenavgifterna. Avdraget föreslås i det fallet göras mot summan av egenavgifterna och den allmänna löneavgiften.

Det anges att vid beräkningen av egenavgifterna och den allmänna löneavgiften ska från summan av dessa avgifter avdrag göras med 7,5 procent av avgiftsunderlaget och att det sammanlagda avdraget högst får vara 15 000 kronor per år. Det uppges även att avdraget inte får medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften enligt socialavgiftslagen. Avdraget anges i första hand ska göras från egenavgifterna. Ytterligare anges att åldersgränsen för rätt till avdrag vid beräkning av egenavgifter och den allmänna löneavgiften ska höjas från 66 till 67 år 2026.

Remissen innehåller följande förslag:

- Förslag till lag om särskilt avdrag vid beräkning av arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för personer som arbetar med forskning eller utveckling
- Förslag till lag om särskilt avdrag vid beräkning vid beräkning av egenavgifter och allmän löneavgift i vissa fall
- Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift
- Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)
- Förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter
- Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)

- Förslag till ändring i lagen (2022:889) om ändring i socialavgiftslagen (2000:890), samt
- Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om särskilt avdrag vid beräkning av egenavgifter och allmän löneavgift i vissa fall

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen anges att socialavgifter tas ut för finansiering av de sociala trygghetssystemen och utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Vidare uppges att arbetsgivaravgifter i första hand betalas av arbetsgivare medan egenavgifter normalt betalas av fysiska personer som bedriver aktiv näringsverksamhet, dvs. enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Regler om socialavgifter anges finnas i socialavgiftslagen (2000:980).

Utöver socialavgifter ska, enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, ytterligare en avgift betalas av arbetsgivare och enskilda näringsidkare samt av fysiska personer som är delägare i handelsbolag, enligt förslagsställarens redogörelse. Den allmänna löneavgiften uppges debiteras i samband med, och på samma underlag som, arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna. Författningstekniskt anges den allmänna löneavgiften varken ingå i arbetsgivaravgifterna eller i egenavgifterna men eftersom den inte särskiljs i debiteringsförfarandet brukar den i dagligt tal ingå i begreppet socialavgifter. Den allmänna löneavgiften anges dock, i både rättslig och ekonomisk mening, vara en skatt.¹ Det uppges innebära att den inte ska betalas av företag som saknar fast driftställe i Sverige.

Förslagsställaren anger att syftet med förslagen i promemorian är att det ska bli praktiskt möjligt för företag och enskilda näringsidkare att göra de avdrag från socialavgifterna som är avsett.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagets bakgrund och syfte redogörs för på ett tydligt sätt.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att en alternativ lösning hade varit att låta avdragen göras även från ålderspensionsavgiften men att detta inte bedömts lämpligt.

Regelrådet gör följande bedömning. I och med att förslaget är en justering för att bättre säkerställa regleringens syfte kan redovisningen i denna del godtas.

---

¹ Prop. 1994/95:122 s. 18.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen av denna del hade med fördel kunnat vara något mer ingående. Regelrådet finner dock ingenting som talar emot förslagsställarens bedömning, varför redovisningen i denna del anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången på inkomster som upp bärs efter ikraftträdandet. Ändringen av åldersgränsen för rätt till avdrag uppges dock ska träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2025 och på inkomster som upp bärs efter ikraftträdandet.

Äldre bestämmelser anges fortsatt ska gälla för egenavgifter på inkomster som upp bärs före respektive ikraftträdande. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2023, respektive den 31 december 2025, som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

Det anges också att förslaget endast bedöms medföra marginella förändringar för Skatteverket avseende information och IT-system.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen som finns avseende särskild hänsyn till tidpunkt för förslagets ikraftträdande är tillräcklig. Redovisningen avseende behov av speciella informationsinsatser är inte tillräckligt tydlig utan borde innehållit en något mer detaljerad information gällande hur berörda företag ska informeras om förändringen, särskilt mot bakgrund av att FoU-avdraget kan tänkas vara mer känt bland större företag med en större administrativ kapacitet än bland mindre företag.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att det enligt SCB:s statistik för 2022 var omkring 2 400 företag per månad som redovisade avgiftsunderlag för nedsättning av arbetsgivaravgifter för anställda som jobbar med FoU. Av dessa företag anges i genomsnitt 24 företag per månad redovisa ett underlag som var högre än ca 6 miljoner kronor, vilket uppges motsvara dagens högsta sammanlagda avdrag från arbetsgivaravgifterna på 600 000 kronor i månaden.

Det anges också att statistiken för 2021 visar att 45 procent av företagen som fick nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med FoU hade mellan 0 och 5 anställda, 38 procent mellan 6 och 50 anställda, 7 procent mellan 51 och 100 anställda och 3 procent över 500 anställda.

Reglernas utformning anges omfatta samtliga branscher så länge det finns ett kommersiellt syfte med FoU. Förslagsställaren anger att det från arbetsgivardeklarationer framgår att avdraget används brett och att en mängd branscher enligt standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI) finns representerade. Eftersom förslaget inte innebär några förändringar av företag som kan få avdrag för FoU saknas det enligt förslagsställaren skäl att anta att den rådande fördelningen mellan olika branscher kommer att påverkas i någon betydande omfattning.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen av vilka företag som berörs utifrån såväl antal, storlek och bransch är presenterad på ett tydligt sätt.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslaget anges innebära att företag med anställda som jobbar med FoU och inte slår i taket kan få en något större nedsättning av arbetsgivaravgifterna än tidigare.

Det anges också att effekterna av förslaget i promemorian bedöms vara små och administrativt enkla.

Lägre kostnader för personer anställda inom FoU uppges teoretiskt kunna påverka sysselsättningen inom branschen positivt. Likaledes uppges lägre kostnader för eget företagande kunna påverka sysselsättningen inom den gruppen positivt.

Effekten på den samlade sysselsättningen anges vara mer osäker. Förslagen i promemorian anges dessutom vara av en justerande karaktär och därför endast ha marginell ekonomisk betydelse. Förslagsställaren anger att förslagen av den anledningen inte beräknas ha någon mätbar effekt på sysselsättningen.

Förslagsställaren uppger att underlaget för FoU-avdraget beräknas uppgå till ca 27 miljarder kronor 2023. Av det anges omkring 19 miljarder av underlaget ligga hos företag som inte slår i taket för avdraget. För dessa företag ange avdraget komma att öka från 19,59 procent till 20 procent, dvs. med ca 77 miljoner kronor. Det anges vidare att eftersom de företag som slår i taket och redan gör maximalt avdrag inte påverkas av förslaget blir också den samlade bruttoeffekten från FoU-avdraget -77 miljoner kronor.

Nettoeffekten efter bolagsskatt anges ha beräknats till -61 miljoner kronor 2024. Vid en höjning av taket från 600 000 till 1 500 000 kronor, i enlighet med förslag i prop. 2022/23:79, kommer anges förslagen i remitterad promemoria att påverka något fler företag. För dessa femton företag beräknas avdraget öka med knappt 2 miljoner kronor. Om taket för FoU-avdraget höjs från 600 000 kronor till 1,5 miljoner kronor uppges den samlade bruttoeffekten från den föreslagna justeringen av FoU-avdraget bli något högre och uppgå till -79 miljoner kronor. Nettoeffekten anges då blir -63 miljoner kronor 2024.

Det generella avdraget för egenavgifterna anges ha beräknats till ca 1,9 miljarder kronor 2024. Avdrag uppges enligt gällande regler i praktiken bara kunna göras med 7,14 procent och maximalt avdrag uppgår till 15 000 kronor. Det anges innebära att enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag med ett underlag som understiger 210 000 kronor kommer få ett ökat avdrag till följd av den föreslagna regeländringen.

Det uppges vidare att personer med ett underlag som överstiger 210 000 kronor redan får maximalt avdrag på 15 000 kronor och därmed inte påverkas av regeländringen. Det anges att år 2024 beräknas ca 154 000 personer få generell nedsättning av egenavgifter. Knappt 90 000 av dessa anges ligga under taket och påverkas av regeländringen. Deras avdrag beräknar förslagsställaren öka med sammanlagt 42 miljoner kronor. Den offentligfinansiella nettoeffekten beräknas till -34 miljoner kronor 2024.

Den totala offentligfinansiella effekten av förslagen i promemorian beräknas därmed av förslagsställaren till -119 miljoner kronor brutto och -95 miljoner kronor netto 2024. Slutligen anger förslagsställaren att om FoU-avdraget höjs från 600 000 kronor till 1,5 miljoner kronor fr.o.m. den 1 juli 2023 beräknas den totala offentligfinansiella effekten av förslagen i promemorian i stället till 121 miljoner kronor brutto och -97 miljoner kronor netto 2024.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen utifrån förslagets offentligfinansiella effekter är tydlig. Det hade bidragit till redovisningen i denna del om förslagsställaren, utöver ovan refererat, också resonerat kring tiden det väntas ta för de påverkade företagen att läsa in sig på de nya bestämmelserna. Den redovisning som finns är dock tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Det uppges att förslaget ur ett konkurrensperspektiv kommer leda till att företag som har rätt till FoU-avdraget kommer att få ytterligare sänkta personalkostnader jämfört med företag som inte har det. Sett till att företagets satsningar på FoU i sig kan vara en konkurrensfördel anges att även denna effekt kan förväntas öka i de fall den förstärkta nedsättningen leder till ökad FoU i företagssektorn.

Regelrådet gör följande bedömning. Gemensamt med den del i konsekvensutredningen som här refererats under *Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet*, om att förslagen i promemorian är av justerande karaktär – detta i och med att bredden av företag som kan söka avdraget inte förändras – bedöms redovisningen avseende konkurrensförhållandena tillräckligt tydlig. Det hade dock bidragit till kvaliteten i denna del om förslagsställaren också resonerat kring hur stödet hitintills påverkat konkurrensförhållandena mellan de företag som kvalificerar till avdraget jämfört med företag med närliggande verksamhet men som inte kunnat göra avdraget eller inte fått det beviljat.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen anges bland annat att beräkningen av förslagets offentligfinansiella effekter utgår från antagandet att den ökade nedsättningen för FoU till fullo ökar vinsterna i företagen. Detta anges kunna leda till högre kapitalinkomster för ägarna om utdelningarna ökar i motsvarande omfattning. Det uppges vara vanligare att personer högre upp i inkomst-

fördelningen äger och driver företag än de längre ner i inkomstfördelningen. Företag som bedriver FoU anges sannolikt inte ha en ägarsammansättning som skiljer sig från övriga företags. Förslaget uppges därför ha en fördelningsprofil som ökar inkomstskillnaderna, om än i mycket begränsad omfattning.

Det uppges också att den ökade allmänna nedsättningen av egenavgifterna till 57 procent beräknas tillfalla män och 43 procent kvinnor. De berörda männen anges i genomsnitt få en större ökning av nedsättningen, ca 445 kronor per år jämfört med ca 420 kronor per år i genomsnitt för kvinnorna. Det uppges också vara fler män som får ökad nedsättning, ca 48 000 jämfört med ca 38 000 kvinnor.

Regelrådet gör följande bedömning. Redogörelsen för förslagets påverkan på företagen i andra avseenden är tydlig och bidrar till förståelsen av hur förslaget påverkar arbetsmarknaden.

Regelrådet finner redovisningen förslagets påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren anges ha gjort bedömningen att någon särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning inte behövt tas.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet hade här värdesatt ett resonemang kring hur nedsättningen enligt FoU-avdraget kan väntas påverka små- och stora företag annorlunda. Detta eftersom det generellt kan antas att stora företag har specifik kompetens eller dedikerade avdelningar som arbetar med FoU, vilket kan antas göra det enklare att motivera avdragen, medan det i en del mindre företag dels kan antas att medarbetarna i viss mån är mer generalister, dels att mindre tid kan läggas på att söka avdrag (kontra universella sänkningar). I och med att förslaget inte förändrar FoU-avdraget i sak, utan enbart är av justerande karaktär, anser dock Regelrådet att bristen är oväsentlig.

Regelrådet finner därmed redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Remitterad promemoria innehåller förslag till justeringar av nedsättningen av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften för personer som arbetar med forskning eller utveckling (FoU-avdraget) och av den generella nedsättningen av egenavgifterna. FoU-avdraget föreslås ändras på så sätt att avdraget vid beräkning av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften ska göras mot summan av dessa avgifter. En motsvarande ändring föreslås avseende nedsättningen av egenavgifterna.

Förslagets konsekvensutredning är relativt begränsad och vanligtvis kräver Regelrådet en något mer ingående redovisningen av ett förslags konsekvenser för att konsekvensutredningen ska anses uppfylla de krav som ställs i konsekvensutredningsförordningen. Förslagsställaren redogör dock tillräckligt tydligt vilka konsekvenser förslagen i promemorian får, varför alla delasppekter utom redovisningen gällande behovet av informationsinsatser bedömts tillräckligt väl redovisade. Regelrådet uppfattar förslagets effekter för enskilda verksamheter som begränsade, även om förslagets offentligfinansiella effekter blir betydande. Den mest väsentliga effekten av förslaget är viss konkurrenspåverkan som gynnar företag som bedriver

forskning och utveckling, jämfört med företag som inte bedriver sådan verksamhet (och därmed inte kan ta del av de justerade avdragen för arbetsgivaravgifterna).

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 28 juni 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjær och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande